

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ

॥ ತ್ರಿಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

|| ತ್ರಿಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

ದಧಿಮುಖಾನ್ಮಧುವನವಿದ್ವಂಸವಾರ್ತಾಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಹನುಮದಾದೀನಾಂ
ಸಾಫಲ್ಯವಿಷಯೇನುಮಾನಂ

ತತೋ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ನಿಪತಿತಂ ವಾನರಂ ವಾನರರ್ಷಭಃ |

ದೃಷ್ಟ್ವೋದ್ವಿಗ್ನಹೃದಯೋ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ || 5.63.1 ||

ಉತ್ತಿಷ್ಠೋತ್ತಿಷ್ಠ ಕಸ್ಮಾತ್ ತ್ವಂ ಪಾದಯೋಃ ಪತಿತೋ ಮಮ |

ಅಭಯಂ ತೇ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಸತ್ಯಮೇವಾಭಿಧೀಯತಾಂ || 5.63.2 ||

ಕಿಂ ಸಂಭ್ರಮಾದ್ಧಿತಂ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ಬ್ರೂಹಿ ಯದ್ ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ |

ಕಚ್ಚಿನ್ಮಧುವನೇ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ವಾನರ || 5.63.3 ||

ಸ ಸಮಾಶ್ವಾಸಿತಸ್ತೇನ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ |

ಉತ್ಥಾಯ ಸ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞೋ ವಾಕ್ಯಂ ದಧಿಮುಖೋಽಬ್ರವೀತ್ || 5.63.4 ||

ನೈವರ್ಕ್ಷರಜಸಾ ರಾಜನ್ ನ ತ್ವಯಾ ನ ಚ ವಾಲಿನಾ |

ವನಂ ನಿಸೃಷ್ಟಪೂರ್ವಂ ತೇ ನಾಶಿತಂ ತತ್ತು ವಾನರೈಃ || 5.63.5 ||

ನ್ಯವಾರಯಮಹಂ ಸರ್ವಾನ್ ಸಹೈಭಿರ್ವನಚಾರಿಭಿಃ |

ಅಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ಮಾಂ ಹೃಷ್ಟಾ ಭಕ್ಷಯಂತಿ ಪಿಬಂತಿ ಚ || 5.63.6 ||

ಏಭಿಃ ಪ್ರಧರ್ಷಣಾಯಾಂ ಚ ವಾರಿತಂ ವನಪಾಲಕೈಃ |

ಮಾಮಪ್ಯಚಿಂತಯನ್ ದೇವ ಭಕ್ಷಯಂತಿ ವನೌಕಸಃ || 5.63.7 ||

ಶಿಷ್ಟಮತ್ರಾಪವಿದ್ಯಂತಿ ಭಕ್ಷಯಂತಿ ತಥಾಪರೇ |

ನಿವಾರ್ಯಮಾಣಾಸ್ತೇ ಸರ್ವೇ ಭುಕ್ತುಂತಿ ದರ್ಶಯಂತಿ ಹಿ || 5.63.8 ||

ಇಮೇ ಹಿ ಸಂರಬ್ಧತರಾಸ್ತದಾ ತೈಃ ಸಂಪ್ರಧರ್ಷಿತಾಃ |
ನಿವಾಯಂತೇ ವನಾತ್ ತಸ್ಮಾತ್ ಕ್ರುದ್ಧೈರ್ವಾನರಪುಂಗವೈಃ || 5.63.9 ||

ತತಸ್ತೈರ್ಬಹುಭಿರ್ವೀರೈರ್ವಾನರೈರ್ವಾನರರ್ಷಭಾಃ |
ಸಂರಕ್ತನಯನೈಃ ಕ್ರೋಧಾದ್ಧರಯಃ ಸಂಪ್ರಧರ್ಷಿತಾಃ || 5.63.10 ||

ಪಾಣಿಭಿರ್ನಿಹತಾಃ ಕೇಚಿತ್ ಕೇಚಿಜ್ಜಾನುಭಿರಾಹತಾಃ |
ಪ್ರಕೃಷ್ಣಾಶ್ಚ ತದಾ ಕಾಮಂ ದೇವಮಾರ್ಗಂ ಚ ದರ್ಶಿತಾಃ || 5.63.11 ||

ಏವಮೇತೇ ಹತಾಃ ಶೂರಾಸ್ತ್ವಯಿ ತಿಷ್ಠತಿ ಭರ್ತರಿ |
ಕೃತ್ಸಂ ಮಧುವನಂ ಚೈವ ಪ್ರಕಾಮಂ ತೈಶ್ಚ ಭಕ್ಷ್ಯತೇ || 5.63.12 ||

ಏವಂ ವಿಜ್ಞಾಪ್ಯಮಾನಂ ತಂ ಸುಗ್ರೀವಂ ವಾನರರ್ಷಭಂ |
ಅಪೃಚ್ಛತ್ ತಂ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪರವೀರಹಾ || 5.63.13 ||

ಕಿಮಯಂ ವಾನರೋ ರಾಜನ್ ವನಪಃ ಪ್ರತ್ಯುಪಸ್ಥಿತಃ |
ಕಿಂ ಚಾರ್ಥಮಭಿನಿದಿಶ್ಯ ದುಃಖಿತೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 5.63.14 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಸುಗ್ರೀವೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚೇದಂ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯವಿಶಾರದಃ || 5.63.15 ||

ಆರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಂಪ್ರಾಹ ವೀರೋ ದಧಿಮುಖಃ ಕಪಿಃ |
ಅಂಗದಪ್ರಮುಖೈರ್ವೀರೈರ್ಭಕ್ಷಿತಂ ಮಧು ವಾನರೈಃ || 5.63.16 ||

ನೈಷಾಮಕೃತಕಾರ್ಯಾಣಾಮೀದೃಶಃ ಸ್ಯಾದ್ ವ್ಯತಿಕ್ರಮಃ |
ವನಂ ಯದಭಿಪನ್ನಾಸ್ತೇ ಸಾಧಿತಂ ಕರ್ಮ ತದ್ ಧ್ರುವಂ || 5.63.17 ||

ವಾರಯಂತೋ ಭೃಶಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಪಾಲಾ ಜಾನುಭಿರಾಹತಾಃ |
ತಥಾ ನ ಗಣಿತಶ್ಚಾಯಂ ಕಪಿದರ್ಧಿಮುಖೋ ಬಲೀ || 5.63.18 ||

ಪತಿರ್ಮಮ ವನಸ್ಯಾಯಮಸ್ಮಾಭಿಃ ಸ್ಥಾಪಿತಃ ಸ್ವಯಂ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೇವೀ ನ ಸಂದೇಹೋ ನ ಚಾನ್ಯೇನ ಹನೂಮತಾ || 5.63.19 ||

ನ ಹ್ಯನ್ಯಃ ಸಾಧನೇ ಹೇತುಃ ಕರ್ಮಣೋಽಸ್ಯ ಹನೂಮತಃ |
ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಹರ್ನುಮತಿ ಮತಿಶ್ಚ ಹರಿಪುಂಗವೇ || 5.63.20 ||

ವ್ಯವಸಾಯಶ್ಚ ವೀರ್ಯಂ ಚ ಶ್ರುತಂ ಚಾಪಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ |
ಜಾಂಬವಾನ್ ಯತ್ರ ನೇತಾ ಸ್ಯಾದಂಗದಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಃ || 5.63.21 ||

ಹನೂಮಾಂಶ್ಚಾಪ್ಯಧಿಷ್ಠಾತಾ ನ ತತ್ರ ಗತಿರನ್ಯಥಾ |
ಅಂಗದಪ್ರಮುಖೈರ್ವೀರೈರ್ಹೃತಂ ಮಧುವನಂ ಕಿಲ || 5.63.22 ||

ವಿಚಿತ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಾಮಾಶಾಮಾಗತೈರ್ಹರಿಪುಂಗವೈಃ |
ಆಗತೈಶ್ಚಾಪ್ರದೃಷ್ಟಂ ತದ್ಧತಂ ಮಧುವನಂ ಹಿ ತೈಃ || 5.63.23 ||

ಧರ್ಷಿತಂ ಚ ವನಂ ಕೃತ್ಸ್ಮಮುಪಯುಕ್ತಂ ತು ವಾನರೈಃ |
ಪಾತಿತಾ ವನಪಾಲಾಸ್ತೇ ತದಾ ಜಾನುಭಿರಾಹತಾಃ || 5.63.24 ||

ಏತದರ್ಥಮಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ವಕ್ತುಂ ಮಧುರವಾಗಿಹ |
ನಾಮ್ನಾ ದಧಿಮುಖೋ ನಾಮ ಹರಿಃ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಿಕ್ರಮಃ || 5.63.25 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸೀತಾ ಮಹಾಬಾಹೋ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಪಶ್ಯ ತತ್ತ್ವತಃ |
ಅಭಿಗಮ್ಯ ಯಥಾ ಸರ್ವೇ ಪಿಬಂತಿ ಮಧು ವಾನರಾಃ || 5.63.26 ||

ನ ಚಾಪ್ಯದೃಷ್ಟ್ವಾ ವೈದೇಹೀಂ ವಿಶ್ರುತಾಃ ಪುರುಷರ್ಷಭ |
ವನಂ ದತ್ತವರಂ ದಿವ್ಯಂ ಧರ್ಷಯೇಯುರ್ವನೌಕಸಃ || 5.63.27 ||

ತತಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟೋ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಸಹರಾಘವಃ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ಕರ್ಣಸುಖಾಂ ವಾಣೀಂ ಸುಗ್ರೀವವದನಾಚ್ಚ್ಯುತಾಂ || 5.63.28 ||

ಪ್ರಾಹೃಷ್ಯತ ಭೃಶಂ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಮಹಾಯಶಾಃ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ದಧಿಮುಖಸ್ಯೈವಂ ಸುಗ್ರೀವಸ್ತು ಪ್ರಹೃಷ್ಯ ಚ || 5.63.29 ||

ವನಪಾಲಂ ಪುನರ್ವಾಕ್ಯಂ ಸುಗ್ರೀವಃ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ |
ಪ್ರೀತೋಽಸ್ಮಿ ಸೋಽಹಂ ಯದ್ಭುಕ್ತಂ ವನಂ ತೈಃ ಕೃತಕರ್ಮಭಿಃ || 5.63.30 ||

ಧರ್ಷಿತಂ ಮರ್ಷಣೀಯಂ ಚ ಚೇಷ್ಟಿತಂ ಕೃತಕರ್ಮಣಾಂ |
 ಗಚ್ಛ ಶೀಘ್ರಂ ಮಧುವನಂ ಸಂರಕ್ಷಸ್ವ ತ್ವಮೇವ ಹಿ |
 ಶೀಘ್ರಂ ಪ್ರೇಷಯ ಸರ್ವಾಂಸ್ತಾನ್ ಹನೂಮತ್ಪ್ರಮುಖಾನ್ ಕಪೀನ್ || 5.63.31 ||

ಇಚ್ಛಾಮಿ ಶೀಘ್ರಂ ಹನುಮತ್ಪ್ರಧಾನಾನ್
 ಶಾಖಾಮೃಗಾಂಸ್ತಾನ್ ಮೃಗರಾಜದರ್ಪಾನ್ |
 ಪ್ರಷ್ಟುಂ ಕೃತಾರ್ಥಾನ್ ಸಹ ರಾಘವಾಭ್ಯಾಂ
 ಶ್ರೋತುಂ ಚ ಸೀತಾಧಿಗಮೇ ಪ್ರಯತ್ನಂ || 5.63.32 ||

ಪ್ರೀತಿಸ್ಪೀತಾಕ್ಷೌ ಸಂಪ್ರಹೃಷ್ಟೌ ಕುಮಾರೌ
 ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥೌ ವಾನರಾಣಾಂ ಚ ರಾಜಾ |
 ಅಂಗೈಃ ಸಂಹೃಷ್ಟೈಃ ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಿಂ ವಿದಿತ್ವಾ
 ಬಾಹ್ಲೋರಾಸನ್ನಾಂ ಸೋಽತಿಮಾತ್ರಂ ನನಂದ || 5.63.33 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
 ತ್ರಿಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||